
DATUM
2020-02-14

DNR
S2019/05353/FST

Socialdepartementet
Enheten för
funktionshinder och
sociala tjänster
103 33 Stockholm

ERT DNR
2020.2.3.1–1/2

Språkplikt – Deltagande i grundutbildning i svenska för rätt till försörjningsstöd

Delegationen mot segregations yttrande utgår från myndighetens uppdrag att bidra till att öka långsiktiga effekter av insatser för att minska och motverka social och ekonomisk segregation på nationell, regional och lokal nivå.

SAMMANFATTNING

Delegationen mot segregation ställer sig positiv till förslaget om ett tillägg i 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) om att den enskilde vid behov ska delta i grundutbildning i svenska för att anses stå till arbetsmarknadens förfogande, en s.k. språkplikt.

Delegationen mot segregation föreslår att inför en sådan ändring behöver man komplettera konsekvensbeskrivningen för att se över kommunernas möjligheter att bedriva en likvärdig vuxenutbildning utifrån ett segregationsperspektiv, där de ekonomiska konsekvenserna tas i beaktande, särskilt för kommuner med områden med socioekonomiska utmaningar.

YTTRANDE

Myndigheten ställer sig positiv till förslaget om ett tillägg i 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) om att den enskilde vid behov ska delta i grundutbildning i svenska för att anses stå till arbetsmarknadens förfogande, en s.k. språkplikt.

Områden med socioekonomiska utmaningar kännetecknas av en hög andel som varken arbetar eller studerar, låg andel förvärvsarbetande, hög andel lågutbildade, hög andel långtidsarbetslösa samt hög andel med försörjningsstöd. Dessa indikatorer, särskilt i en kombination av att exempelvis vara lågutbildad, arbetslös samt erhålla försörjningsstöd, innebär att en betydande andel av befolkningen i

dessa områden kan beröras av det tillägg i Socialtjänstlagen som promemorian föreslår.

Delegationen mot segregation ser det som centralt att det i samband med beslut om föreslagna ändringar beaktas om kommunerna har förutsättningar att bedriva en likvärdig vuxenutbildning, utifrån ett segregationsperspektiv. Kommuner med områden med socioekonomiska utmaningar kan behöva ha en extra beredskap för att kunna säkerställa ett likvärdigt stöd. Det kan handla om att ta i beaktande antalet studieplatser inom grundutbildning i svenska på vuxenutbildningen, hur inflödet till målgruppen ser ut på både kort och lång sikt i kommunen, närhet till utbildning, förutsättningar till pendling via kollektivtrafik eller förutsättningar att ta del av utbildning digitalt. Det kan även handla om faktorer som trångboddhet eller kortsiktiga hyreskontrakt som påverkar både barn och vuxnas möjligheter att studera i hemmet, trygghet i närområdet som påverkar huruvida personen vågar gå till och från skolan, eller rimliga pendlingsavstånd för att delta i utbildning på annan ort.

Det är av vikt för integrationen med insatser för att öka personers anställningsbarhet, aktiviteter som erbjuds via både kommunen och aktörer inom det civila samhället. Det gäller särskilt för en målgrupp som annars kan stå långt ifrån arbetsmarknaden eller andra sociala sammanhang. Merparten av de kommuner som tar och har tagit emot många asylsökande och nyanlända är mindre kommuner och kommuner i Sveriges landsbygder. Långt ifrån alla av dessa kommuner omfattas av förordningen om statsbidrag till kommuner med socioekonomiskt eftersatta områden.

Analys ur ett segregationsperspektiv handlar om att se hur samhället håller ihop i ett socialt och ekonomiskt perspektiv. Det är en framtidsfråga. Delegationen mot segregation föreslår därför att konsekvensbeskrivningen kompletteras med en analys ur ett segregationsperspektiv för kommunernas möjlighet att erbjuda likvärdiga utbildningsmöjligheter som insats inom Socialtjänstens försörjningsstöd.

I detta ärende har tillförordnad direktör Anders Kessling beslutat. Processledare Katarina Danielsson har varit föredragande.

Anders Kessling

Katarina Danielsson